

De huidige situatie in Syrië, na de val van het regime:

Het Syrische regime stortte onverwachts in, wat wijst op een Russisch-Turkse overeenkomst die eindigde met de vlucht van Assad naar Rusland. Wat er op 8 december gebeurde, was het einde van een dictatoriaal tijdperk dat meer dan vijftig jaar duurde. Daarom zagen we Syriërs overal ter wereld en in Syrië zelf feestvieren, waarbij ze het nadenken over de toekomst van Syrië uitstelden tot na het vieren van de val van Assad.

De eerste dagen in Syrië kenden veel minder geweld dan verwacht.

De huidige autoriteit:

Syrië wordt nu voornamelijk gecontroleerd door de meest machtige en georganiseerde gewapende groepen. De Russisch-Turkse coördinatie is duidelijk zichtbaar in de steun aan Hay'at Tahrir al-Sham om de zaken in Syrië in de komende periode te regelen. Hay'at Tahrir al-Sham heeft afstand genomen van het gedachtegoed van Al-Qaeda en presenteert zich als een Syrische groep die de samenleving leidt, maar is betrokken bij tal van misdaden die hen onbetrouwbaar maken voor de Syriërs. Zelfs degenen die de huidige regering steunen, waren tegen Hay'at Tahrir al-Sham en demonstreerden ertegen een maand voor de val van Assad.

Andere militaire facties:

Syriërs beschouwen alle huidige militaire facties als groepen die betrokken zijn bij oorlogsmisdaden, maar ze proberen het minste kwaad te kiezen en chaos en wraak te minimaliseren. Misschien is dit de reden waarom veel Syriërs de geschiedenis van Hay'at Tahrir al-Sham en de andere facties, waarvan de meeste zich hebben aangesloten bij het nieuwe Syrische leger, door de vingers zien.

* De Syrische Democratische Krachten (SDF), een Koerdische dominante gewapende macht in Noord-Syrië voorspellen spanningen die kunnen leiden tot bloedige confrontaties die ons terugbrengen naar de eerste cirkel van geweld. Sinds 1 maart is de kans hierop een beetje verkleind doordat PKK-leider Öcalan heeft opgeroepen tot een algeheel staakt-het-vuren dat ook voor de aan de PKK gelieerde SDF geldt.

* Militaire formatie in Suwayda: Onlangs is er een militaire factie gevormd in de provincie Suwayda die weigert zich aan te sluiten bij het Syrische leger in zijn huidige staat, wat ook een bloedige confrontatie voorspelt die misschien een sektarische wending neemt vanwege de aanwezigheid van Druzen in Suwayda.

* Operatiekamer Zuid: Dit is een militaire factie die Assad bestreed en werd gesteund door de VS, maar vervolgens beperkte steun kreeg van Rusland. De leider van de factie aarzelt nog steeds om zich aan te sluiten bij het nieuwe Syrische leger. * Overblijfselen van het regime: * Veel elementen van het regime, vooral degenen die tot de Alawitische sekte behoren, hebben zich voornamelijk gevestigd in de regio's van Jableh nabij de Syrische kust, en de meesten van hen zijn betrokken bij criminele activiteiten, daarom verwerpen ze de oproepen van de huidige autoriteit om wapens in te leveren, wat een grote dreiging vormt voor het uitbreken van permanente sektarische confrontaties, die al in beperkte mate bestaan en worden verwacht in wraakacties.

* Vrije Syrisch Leger: Dit is een door de VS gesteunde militaire factie die actief is nabij de Iraakse grens. Ze heeft haar bereidheid getoond om zich aan te sluiten bij het nieuwe Syrische leger.

De situatie in de afgelopen twee weken: Naarmate de tijd verstreek en in de afgelopen twee weken namen de geweldsdaden geleidelijk toe, waarvan de hevigste in de kustgebieden en Homs plaatsvonden. We zien echter ook gewelddadigheden in de buitenwijken van Damascus, wat erop wijst dat de rust na de val van het regime geleidelijk verandert in gewapende confrontaties tussen verschillende groepen, vooral de groepen die voor het regime werkten. Dit is in tegenspraak met het feit dat Syrië als een veilig land wordt geclassificeerd.

Ten slotte: Israëls interventie verhoogt de spanningen in Syrië en leidt tot nieuwe conflicten. Israël moet worden opgeroepen zich te houden aan de relevante internationale overeenkomsten, vooral omdat de huidige autoriteit heeft bevestigd niet van plan te zijn oorlog te voeren tegen Israël.

Prestaties van de huidige autoriteit: Als Syriërs volgen we wat de huidige autoriteit doet en zien we veel fouten die erop wijzen dat de huidige autoriteit niet van plan is de Syriërs te betrekken bij de belangrijkste beslissingen, en sommige praktijken die de Syriërs herinneren aan de onderdrukking die onder het bewind van Assad werd uitgeoefend, zoals de poging om te voorkomen dat organisaties die zich bezighouden met mensenrechtenkwesies bijeenkomsten houden in Damascus. Dit verhoogt de spanning en voorspelt het uitbreken van heviger confrontaties met de huidige autoriteit.

Visie van het Syrische Comité in Nederland: Het Syrische Comité in Nederland kijkt met bezorgdheid en angst naar de huidige situatie in Syrië, aangezien we weten dat er geen enkele partij is die volledig gekwalificeerd is om de overgangperiode te leiden. Er moet worden samengewerkt met de huidige regering om haar te helpen haar gedrag te veranderen en de politieke componenten te betrekken bij de cruciale beslissingen.

We merken een Europese benadering die zich hoofdzakelijk richt op het lot van minderheden, wat de huidige autoriteit ertoe aanzet om op een formele manier te communiceren met sommige religieuze leiders van andere sekten, die echter niet leidt tot het vestigen van veiligheid in Syrië. Er moet worden gefocust op de deelname van alle politieke krachten, die van nature alle componenten van het Syrische volk in hun gelederen omvatten.

Syriërs in Nederland: Er zijn momenteel veel Syriërs in asielzoekerscentra. De verwerking van hun aanvragen is gestopt, wat hen veel druk en onzekerheid bezorgt. Aangezien het niet waarschijnlijk is dat de situatie in Syrië in de nabije toekomst duidelijk zal worden, roept het Syrische Comité op om de huidige aanvragen zo snel mogelijk te verwerken. Het uitstellen van de beslissing over de aanvragen van deze mensen vertraagt hun start van het leven in Nederland, zodat ze zo snel mogelijk kunnen toetreden tot de arbeidsmarkt.

Algemene vragen en gezichtspunten:

Economie: Hoe beïnvloedt de val van het regime de Syrische economie? Is er sprake van een financiële ineenstorting?

Humanitaire situatie: Wat is de impact van de huidige conflicten op burgers en vluchtelingen? Is er een tekort aan voedsel en medicijnen? Hoe wordt de wederopbouw gecoördineerd? Belangrijk is ook het aanbieden van intensieve en langdurige traumahulp, met name ook voor kinderen.

We merken (al jaren) dat constructieve gesprekken over vrijheid en democratie moeizaam van de grond komen, ook hier in diaspora, doordat veel mensen hun eigen achtergrond, regio en ervaringen –en/of die van hun achterblijvers– als uitgangspunt nemen en er vaak niet in slagen om uit te zoomen, met stevige meningsverschillen tot gevolg – en nauwelijks vooruitgang. Sommige groeperingen die Assad actief steunden, ermee samenwerkten of zéér loyaal waren aan het Assadregime krijgen, door hun nadruk op het lot van minderheden, bovendien veel aandacht in de media (zoals bijvoorbeeld veel christelijke Syriërs), kritiekloos over hun verleden onder Assad, wat ook niet erg stimulerend is voor de zeer diverse anti-Assadgroeperingen. Een correcte, ware versie van de geschiedenis is belangrijk voor de toekomst.

(Ook westerse media en bijvoorbeeld hulporganisaties die ernstige fouten hebben gemaakt ten tijde van het regime, zouden hierover open moeten informeren, aan hun lezers/kijkers en donateurs. Deze openheid, idealiter vergezeld van berouw, komen het vertrouwen ten goede.)

Een langere termijn oplossing zou kunnen bestaan uit het inrichten van Waarheids- en Verzoeningscommissies naar het model van Desmond Tutu in Zuid-Afrika.

Het is bovendien noodzakelijk dat aan de slachtoffers en nabestaanden van alle gewelddadige partijen in de oorlog recht wordt gedaan, ook aan degenen die slachtoffer werden van HTS of nog vastzitten in hun gevangenissen in de regio Idlib. Te lang uitstel kan zowel chaos als verlammende teleurstelling creëren.

Belangrijk is ook om oog te houden voor de regionale en internationale rol: Hoe reageren andere landen zoals Iran, de Verenigde Staten en Europese landen op de situatie?

Extremisme en terrorisme: Hoe kunnen terroristische groeperingen profiteren van de huidige chaos? **Toekomst van het bestuur:** Wat zijn de mogelijke scenario's voor het bestuur in Syrië? Is er een kans op democratische verkiezingen? Voor al deze thema's geldt dat Syriërs in diaspora een belangrijke informerende en controlerende rol kunnen spelen, door hun ervaringen met democratie en vrije meningsuiting, hun netwerken binnen Syrië én hun bredere overzicht, en hun bestaanszekerheid alhier.